

VI MULGI MÄLUMÄNG IV ETAPP
KULLA LEERIMAJA, HALLISTE KIHELKOND
20.02.2019

I POOL

1) TÄHELEPANU! VIDEO! (Kaire)

<https://www.mulgimaa.ee/mulgimaast/mulgi-mark>

Homme (21. Märts 2019) antakse Taagepera Lossis välja esimesed Mulgi märgid. Mitmeks aastaks Mulgi märk välja antakse?

Vastus: Märk antakse välja viieks aastaks. Komisjon otsustab märgi perioodi lõpus märgi saaja avalduse alusel märgi kasutamise õiguse pikendamise järgmiseks perioodiks. Kui märgi omanik ei esita pikendamise avaldust, lõppeb märgi kehtivus. (Homme saavad oma märgid kätte Pajumäe talu, OÜ Polli mõis, Mulke Crisps, Vanamõisa toitlustus, Mulgi Pruulikoda, Mulgi Kõrts ning Mulgi segakoor ja ansambel Lõõtsavägilased.)

2) MULGI KEEL (Alli)

Ku jõekõrendi lendäve vii kohal, sis tule kolmandel päeväl vihma.
Ken om jõekõrend eesti keelen?

Vastus: Kiil

3) VILJANDI VALD (Piia)

Mis koht on pildil?

Vastus: Kärstna mõisa rahula (kabel), mis on restaureeritud MTÜ Anrepi Lõvi eestvedamisel.

4) MULGI VALD (Annely)

Vaid mõni mälumäng tagasi sai mälumängus küsitud Mõisaküla algkooli looja kohta küsimust. Vaevalt siis aimasime, et vaid mõni kuu hiljem saab Jaan Sihveri tänav Mõisakülas uue nime. Tema poliitilised tegemised kaalusid üles tema haridusellu panustatu ja tänaseks on tema nimeline tänav saanud uue nime. Mis nime?

VASTUS : Kesk tänav

5) TÕRVA VALD (Anne)

Millist kohta nimetati kirjapandud ajaloos esimesena, kas Kärstnat, Helmet, Riidajat, Tõrvat või Hummulit?

Vastus

Riidaja 1223, Hummuli 1226, Helme 1366, Kärstna 1586, Tõrva 1875

Selgitus

Tõrva Linn on rajatud peamiselt Patküla mõisa maadele. Esimene maja ehitati Tõrva **1875**, postijaam asutati 1889. XIX saj lõpuks oli tekkinud põllu- ja käsitöölise asula (u 1900 M. Төрва, st alevik), mis nimetati 1921 aleviks ja 1926 linnaks. **Kärstna** Nimega on ilmselt samastatav **1586.** sks Kerstenschhof, Genest u. Kernest, ja 1638.a külanimi Kernest, Kernestekull, vrd 1624 küla Koernast. Külanime struktuur eeldaks lähtumist isikunimest, kuid selleks ei sobi Kersten. 1638 oli küla all mainitud talupoega Kernigk Sim ehk Kernick Sim, kes 1624 oli kirja pandud *Külaaseme (Killa Asima, ↑[Põrga](#)) küla all (Koernick Simon).

Helme 1366 Helmeden (kihelkond), 1533 Helmede, 1782Elme. **Hummuli 1226** Humularia (a la), 1470 Hummell (mõis), 1624 Hummels Guetlein (mõis), Hummelshof sks keeles **Riidaja** Esmakordselt mainitakse Läti Henriku kroonikas, seoses paavsti legaadi [Modena Wilhelmi](#) käiguga Sakalasse **1226.** aastal. Kroonikas on seda mainitud Poderiale nime all. Sama nime all esineb Riidaja küla ka Mellini kaardil. Henriku vanemas riimkroonikas on märgitud **1223** dorff podereial, Poderiale. Nimi on pärast XIII saj edasi elanud, 1578 on mainitud külasid Podrial u. Mursul, neist küladest oli tekkinud a-ks 1585 ka mõis (sks Podrial nebst Morsel). 1797 esines mõisanimena Morsel Podrigel, **eesti keeles Riidaja**. Nime algkujuna võiks oletada *Põderjala, mis võis olla isikunimi. Allikas Eesti Keele Instituut Eesti kohanimeraadat <http://www.eki.ee/dict/knr/index.cgi?Q=p%C3%B5drala&F=M&C06=et>

6) SPORT (Enno)

Veebruaris Põlvas peetud Eesti täiskasvanute meistrivõistlustel kreeka-romaa- ja vaba- maadluses tuli Eesti meistriks vabamaadluses ning sai hõbemedali kreeka-romaa maadluses

Mulgimaalt pärit mees Kes?

Vastus: Kaarel Maaten.

7) VARIA (Piia)

Artikkel „Ettepanek: kogu Eesti NSV täielikule isemajandamisele“ ilmus 26. septembril 1987. aastal Tartu ajalehes Edasi. Nimeta Isemajandava Eesti (IME) autorid! (3 õiget – 1 punk, 4 õiget – 2 punkti)

Vastus: Edgar Savisaar, Mikk Titma, Tiit Made ja Siim Kallas

8) EESTI SADA (Annely)

Vanasti omistati sageli ehetele ka kindlaid tähendusi..Nii on ka setute rahvariiete juurde kuuluval kuhisõlel kindel tähendus. Mis ajast võis noor neiu hakata kandma suurt sõlge.?

Vastus: Siis kui ta oli valmis sünnitama lapsi

(Kohapeal algatatud arutelust selgitati välja, et Setumaa eri piirkondades on eri traditsioonid ning otsest vastust ei ole. Punkte välja ei antud)

9) LÄTI SADA (Enno)

Zemeszardze on Läti organisatsioon, mis on asutatud 1991. aastal ning kuhu kuulub ca 10 000 inimest. **Millise Eesti organisatsiooni vaste on Zemeszardze?**

Vastus: Kaitseliit

10) PILDIVOOR (Anne)

Mis on pildil?

Vastus: 1842. aastal

valminud Tarvastu mõisa
stiilne klassitsistlik ait

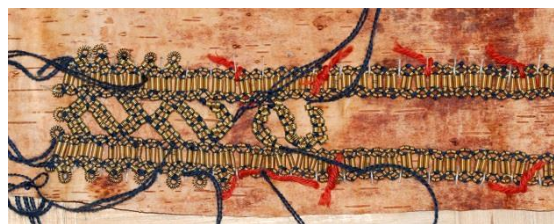
Foto autor Hendrik Mändla Tarvastust pärit ja rahvusvaheliselt tunnustatud noor fotograaf Hendrik Mändla. PS! foto kasutamiseks Mulgi mälumängus on autorilt luba küsitud ja olemas.

11) MULGI KULTUUR (Alli)

Mikes kasutedi vanal aal tinulisi ja vaselisi?

Vastus: Rõõvaste kaunistemises.
Tanude, sõbade ja kõrte ja põlli man.
Ehete tegemises.

II POOL

12) MUUSIKA (Kaire)

https://www.youtube.com/watch?v=eSw5T_i-AuY

2010. aastal Euroopa meistrivõistlustel Tallinnas tantsiti Mulgi polkat. Mis alal need võistlused toimusid?

Vastus: **Iluuisutamise Euroopa meistrivõistlused.** Jäätantsupaar Caitlin Mallory ja Kristjan Rand teenisid kohtunikelt kaasakiskuva originaaltantsu eest hindeks 47,33 punkti, mis oli nende uus isiklik rekord <https://sport.postimees.ee/215172/eesti-paar-tegi-elu-parima-mulgi-polka>

13) MULGI KEEL (Alli)

Ots ihen, tõine sihen, kere ku kapstapää?

Vastus: Lõngakerä

14) VILJANDI VALD (Piia)

Nimeta aerofotol olev objekt!

Vastus: Mäeltküla tööstuspark Viljandi lähistel Viljandi vallas, mis hõlmab 33 ha ja mille valmimist toetab EAS.

Allikas: <https://www.aripaev.ee/uudised/2018/06/18/viljandi-rajab-uu-e-toostuspargi>

15) MULGI VALD (Annely)

Hanno Veldmann otsustas minna võistlustele kindla plaani ja tubli eeltõega. Ja tulemused ei jäänud tulemata. Ta saavutas rahvusvahelisel võistlusel sektorivõidu ja oli ka ülekaalukas esikoht. Mis alal tulid need võidud?

Vastus: Öisu järvel peetud rahvusvaheline kalapüügivõistlus 8, 5 kilo kala

16) TÕRVA VALD (Anne)

Millisel asutusel Helme kihelkonnas oli 2 aastat pärast avamist, 1925.aastal, oma meierei, söögisaal, lugemistuba 600 raamatuga, keskküte, veevõrk, elektrivalgustus, kõrgustiku päikesega ruum, üks vannituba 13 inimese kohta, peahoone küljes oli lamamise rõdu 65 inimese jaoks, elektriyaam, pesuköök, jahu- ja saeveski ning 2 korda kuus korraldati kinoetendus?

Vastus: Taagepera Tiisikushaigete Sanatoorium, mis avati 15.jaanuaril 1923.a 37 voodikohaga, õigeks loetakse ka Taagepera Sanatoorium, 0,5 punkti saab vastus Taagepera Loss

17) VALIKU KÜSIMUS (Enno)

Milline neist on Eesti vanim kliendikaart?

a) Partnerkaart

b) Säästukaart

c) Statoil Extra

Vastus: Partnerkaart (toodi turule 1996. aastal).

18) VARIA (Piia)

Me kõik teame Joel Steinfeldi poolt esitatud laulu „Mägra maja“, mille meloodia on Johnny Cashi loodud, aga kes on selle laulu sõnade autor? Ta tähistas 5.10.2018 oma 90. juubelit ning ta on vürst Peeter Volkonski ja kirjanik ja

ajakirjanik Kerttu Soansi ema.

Vastus: Helvi Jürisson (5.10.1928)

19) EV100 (Annely)

Selles filmis mängib loodus väga suurt osa. Kaunites kohtades tehtud võtted on andnud võimaluse liigitada filmi eesti kaunimate hulka. Võtete paikadeks on Pältre küla Vastseliina lähedal Võrumaal, Roela metskond Lääne-Virumaal, Orika küla Otepää lähistel ning Häädemeeste rand Pärnumaal. Mis filmist on jutt?

Vastus: Nipernaadi

20) MULGI KULTUUR (Alli)

Kes om sii meister pildi pääl, kes mõistap tuumest korve punude?

Vastus: Priit Retsep

21) ESE (Enno)

Kuidas nimetatakse teie laudadel ringlevat „vidinat“?

Vastus: Kardistimulaator (südamestimulaator, südame tehisrütmur)

22) MOSAIK (Anne)

VASTUS: Holdre loss

16. sajandi keskpaiku rajatud Holdre mõis (saksa k Hollershof, varem Morsel Ilmus) kuulus kuni 1767. aastani Holleritele, kust pärineb ka mõisa nimi. Hiljem oli mõis paljude omanike käes. Alates 1909. aastast kuni 1919. aasta võõrandamiseni kuulus mõis Woldemar von Ditmarile. Hoone arhitektiks oli Otto Wildau,

